

Slovo kazatele úvodem

Vážené sestry, milí bratři,

po šestnácti letech píšu úvodník k novému číslu Sborových listů. Prožívám zvláštní pocit při návratu do služby, ve které jsem před lety stál. Vnitřně se připravuji k instalačnímu slibu, kterým mám přijmout službu kazatele, pastýře a správce sboru jako úkol svěřený Pánem církvě a potvrzený Vaší volbou. Jednou jsem již tento slib dal a snažil jsem se ho plnit společně se svou manželkou a svými dětmi. Pán Bůh po šesti letech služby zasáhl do mého života tím, že mě skrze Církev bratrskou povolal do jiného druhu služby. Ke kazatelské službě ve sboru se vracím rád, ale zároveň s obavami. Mnozí, se kterými jsem v tomto sboru spolupracoval, zde již nejsou. Budou mi zde chybět věrní spoluslužebníci, jako byli např. bratři Smetana, Štěrba, Filip, Valušiak, Benák a mnozí další.

Moje uvedení do služby se odehrálo v říjnu 1988. Tedy před jednadvaceti lety. Podívejte se na tehdejší pěvecký sbor a na instalační akt, při kterém žehnali a vkládali ruce bratři kazatelé Jaroslav Kubový, Miloslav Košťál, Josef Michal a Pavel Javornický.

Věřím, že Pán Bůh chce s naším sborem dál jednat a používat ho ve službě. Věřím, že Pán volá nás všechny a také chce ještě povolat i další spolupracovníky.

Kde začít? Je jasné, že musíme jít všichni ke svému Pánu znovu a znovu mu dát své životy a také se modlit za Boží požehnání. To vše je neoddělitelné od Božího slova, které je Slovem života. Evangelium Kristovo je Boží moc ke spasení pro každého kdo věří (Ř 1,16). Ke službě je třeba se sytit. K tomu je stálý příjem duchovního chleba – Božího slova a také chleba na cestu, kterým je eucharistie – sv. večeře Páně.

(Poznámka: fotografie ve velikosti formátu A4 a v barevném provedení jsou na nástěnkách v mezipatrech a u východu z velkého sálu)

Na první pohled se mi zdá, že nejsou dostatečně využívána úterní setkání u Bible – biblické hodiny. Někteří to kompenzují návštěvou domácích skupin. To je také důležité, ale zvažme, jak přidat v sycení se Božím slovem. Je jasné, že život ve velkém městě přináší problémy cestování a že práce mnohých je náročná. Společná shromáždění jsou ale otázkou nastavení priorit. Svým vztahem ke společným shromážděním a bohoslužbám dáváme také svědectví svým rodinám a ostatním lidem. Velmi doporučuji přečíst část referátu učitele církevních dějin z Evangelikálního teologického semináře v Praze, kazatele Roberta Harta. Jde o zachycení vzniku biblických hodin. Tyto hodiny u Bible vznikly jako ovoce pietismu a určité duchovní obnovy. Využijme toto krásné dědictví, jak nejlépe můžeme! Tlaky a stresy v naší společnosti jsou příliš velké, než abychom jim snažili odolávat ve stavu duchovní podvyživenosti. Nový kalendářní rok je dobrou příležitostí obnovit studium Božího slova a prožívat v přemýšlení nad Bibli a v modlitbě pravidelné chvíle ve sboru i doma. Udělejme v této věci pro sebe a pro své bližní to, co je nepostradatelné.

Pavel Černý

Vznik biblických hodin v pietismu

(část referátu předneseného na pastorální konferenci kazatelů CB)

Nyní se myšlenkově přenesme do oblasti Komenického světa nepříliš časově a místně vzdálené – do Německa poslední čtvrtiny 17. století, kdy vzniká jedno z nejvýznamnějších novověkých křesťanských hnutí – pietismus. Toto hnutí se rodí v lůně luterské církve. Její duchovní život byl v této době formován panující luterskou ortodoxií, která dbala především na čistotu učení. Její hlavní snahou bylo předávat dalším generacím věrně a beze změn čistotu nauku, tak jak ji porozuměl Luther a jeho následovníci. Teologové horlivě pracovali na tom, aby rozumově pronikli do jednotlivých oblastí nauky a logicky obhájili jejich vnitřní pravdivost. Být dobrým křesťanem potom znamená v této době a v tomto prostředí poslušně souhlasit s jednotlivými články víry. Evangelium je přitom sevřeno krutým konfese a zcela chybí důraz na proměnu života. Písmo je jen vnější autoritou a často slouží jen jako opora pro jednotlivé články vyznání.

Pietismus je reakcí na suchou racionalitu luterské ortodoxie, která neměla vnitřní moc k proměně života a ani ji nějak zvlášť nepožadovala. Za jeho duchovního otce se považuje frankfurtský pastor Phillip Jacob Spener (1635-1705), který vystoupil s požadavky nápravy luterské zbožnosti v knize *Pia desideria*, Svatá (nebo Zbožná) přání, z roku 1675. V nich vyjádřil touhu po nové zbožnosti, která by se nevyznačovala pouhým intelektuálním přijetím nauky, ale osobní zkušeností obrácení a nového života z Ducha svatého. Jeho program obnovy je

možno shrnout do šesti bodů:¹

1. je třeba se horlivěji zabývat Božím slovem, to se musí stát centrem života církve,
2. dát příležitost ke službě i laikům, duchovní zodpovědnost za církev nesou i laici,
3. je třeba zdůrazňovat, že jádrem křesťanství není vědění, ale činy, protože víra je věcí každodenního života,
4. teologické spory se musí řešit v lásce,
5. zavést reformy studia teologů, tak aby bylo spjato s osobní zbožností a mělo vazbu na praktický život, bohosloví má sloužit budování církve,
6. kázáním lidi duchovně vzdělávat, ne činit na ně dojem řečnickým uměním či vzdělaností.

Myslím, že není od věci slyšet těchto šest požadavků i dnes, v souvislosti s naším přemýšlením o nových formách. Tyto požadavky stojí za vzniklou praxí biblických hodin, kdy Spener vytvářel biblické studijní skupiny právě za účelem osobního budování pravé zbožnosti. Můžeme vidět, že jeho programové impulzy nejsou nijak zvlášť originální. Spojují v sobě Lutherovo přesvědčení o důležitosti Písma a všeobecném kněžství věřících i některé důrazy anglického puritanismu, jenž je o něco starší než pietismus, Spenera samotného ovlivnil například Richard Baxter a jeho spisy. Ostatně i praxe kroužků biblického studia nebyla zcela nová, podobným způsobem pracovali již v 16. století reformátoři Zwingli v Curychu a Calvin v Ženevě. Pietismus tak chce být jakýmsi pokračováním reformace, přičemž nechce ustrnout na reformaci učení, ale jeho záměrem je reformace života, kdy každý věřící bude usilovat o posvěcení.

Pietistické biblické skupiny umožňovaly Spenerovým stoupencům vést společný duchovní zápas o vlastní zbožnost. Na setkáních (obvykle v neděli odpoledne) se společně četlo a studovalo Písmo, věřící se společně modlili a mohli i diskutovat o Spenerově nedělním kázání. Tak tato *collegia pietatis* sloužila k prohloubení a zvroucnění duchovního života. To bylo jejich smyslem – nikoliv předně rozhojnit vědomosti posluchačů, ale rozhojnit oheň Ducha v životech křesťanů a posílit život ve společenství. Pietisté přitom povětšinou zůstávali členy luterské církve, tvořili jakousi církevníčku v církvi, která chtěla být kvasem v těstě, zdrojem obrody pro zvlažnělou většinu.

Asi nejcharakterističtější znakem pietistických biblických skupin byl vroucí vztah k Písmu. Na rozdíl od ortodoxie nebyl tento vztah podvázán závaznou konfesijní interpretací, proto byl mnohem bezprostřednější, všejší a osobnější. Pravda, je třeba přiznat, že to někdy vedlo k výstřelkům a subjektivním zcestnostem způsobeným horlivostí pouze lidskou. Spenerovi následovníci nicméně toužili po tom, aby směli z Písma osobně slyšet, že

živý Bůh k nim mluví, skrze Ducha svatého jim otvírá Písmo a osobně jim je vykládá. Jejich hlavní otázkou bylo: Co daný text říká právě mně? Pietisté se již počátkem 18. století zasloužili o to, že Bible byla vydávána za nízkých nákladů, takže i nepříliš majetní lidé si ji mohli koupit, což velmi napomohlo obecnější známosti Božího slova. Z této doby pochází patrně i nám známý způsob barevného podtrhávání v Písmu. To vše svědčí o lásce k Písmu a o osobním očekávání na Boží milostivé vedení, na Boží slovo.

Pietismus nám tedy pro naše hledání ze svých biblických hodin připomíná několik podnětů: především důraz na zápas o osobní zbožnost, horlivost ve vztahu k Písmu a vřelé očekávání na to, že Bůh bude skrze Písmo mluvit osobně k jednotlivci. Připomínám, že všechny tyto důrazy má ve svých genech i Církev bratrská. Možná však, že právě zde tkví problém: máme tyto důrazy v genech, upřímně se k nim hlásíme, ale jen velmi málo jsou součástí naší každodenní křesťanské zkušenosti.

¹ viz Čapek, V.: Historie Bible. 3. vyd. Praha, Advent 1990, s. 95

Mgr. Robert Hart,

kazatel CB a učitel církevních dějin na ETS

Zeptali jsme se

tentokrát bratra kazatele Pavla Černého

Za minulých 16 let jsi jako předseda Rady CB často kázal na nejrůznějších místech včetně Soukenické. Ale jak jsi vnímal po mnoha letech to, že kážeš svému sboru?

Byl to pro mě hluboký zážitek. Okamžitě jsem viděl členy sboru i hosty jiným způsobem. Ta jinakost spočívala ve vědomí zodpovědnosti. Nebyl jsem ve sboru již jako kazatel – host nebo hostující pastýř. Najednou jsem vnímal jakoby z nové perspektivy zvěstování Božího slova, liturgii bohoslužby, modlitby, sv. večeří Páně, ale zároveň i organizační a technické záležitosti včetně ozvučení modlitebny, vytápění, srozumitelnosti oznámení dalšího programu. Také jsem prožíval, že se na mne někteří jednotlivci obraceli ne jako na hosta, ale jako kazatele sboru a otvírali své zápasy, radosti i problémy. To nové je pro mne i to, že další neděli nepojedu někde do jiného sboru v naší republice, ale že se opět setkáme. Postupně začínám pronikat do kontextu sborového života. Samozřejmě takové poznávání bude trvat ještě delší dobu.

Druhá otázka je podobná: po mnoha letech jsi vysluhoval sv. večeří Páně ve společenství, jehož jsi správcem – v čem je to jiné?

Večeře Páně – eucharistie má samozřejmě velmi silný rozměr osobní, kdy člověk vyznává svůj hřích, nově přijímá odpuštění a duchovně jí Kristovo tělo a pije jeho krev. To zůstává důležité a podstatné, ať člověk slaví sv. večeří Páně v kterémkoli sboru doma či v jiné zemi. Ale překvapilo mě, jak

jsem vnímal, že stoluji s Kristem a zároveň s rodinou Božích dětí. A zase, podobně jako při kázání, jsem si uvědomoval, že z Boží milosti půjdeme kousek cesty společně, budeme se dělit o to, co nám Pán svěřil ze svých darů a budeme také společně lámat a jíst „chléb života“, posilu na další cestu. Velmi mě povzbudila důstojnost stolování s Kristem a radost a naděje, kterou jsem četl ve tvářích bratrů a sester. Stolovat se sborovou rodinou je něco úžasného. Vždyť příští dny ukážou, jestli jsme milost odpuštění a nového života v Kristu skutečně pečtili. Eucharistie – dobrořečení, je velmi důležitým a očištným okamžikem v životě sborové rodiny. Vždyť nejednou v dějinách, bylo její slavení spojeno s duchovní obnovou. Pán nám dává sama sebe! Jíme a pijeme společně jako jedna velká rodina.

Po mnoha letech jsi kazatel, který nebydlí ve sborovém domě. Jakou máš první představu o službě v této pro všechny nové situaci?

Dvacet pět let svého života jsem bydlel ve sborových bytech. Z toho v Soukenické to bylo šest let. Během své práce v Radě CB jsem navštěvoval sbory a kazatele. Vím dobře o výhodě bydlení ve sborové budově. Vše je blízko, člověk je tam jako doma. Společně s druhými se stará o provoz modlitebny ve dne i v noci. Když jsme v době po sametové revoluci bydleli v modlitebně, sbor neměl druhého kazatele, nebyla sekretářka, sestra správcová budovy byla někdy nemocná, na galerii se tenkrát procházelo prostředkem bytu kazatele. Měli jsme toho na starosti příliš mnoho. Byla to doba extrémního nárůstu frekvence návštěv z domova i ze zahraničí. Ve sborové budově byl provoz od rána do pozdních večerních hodin sedm dní v týdnu. Často jsem se připravoval na kázání a na další službu v noci, nebo jsem velmi brzy ráno vstával. Ve sborové budově často nebyla ani chvíle např. oslavit narozeniny našich dětí. Když na toto období nesmírné aktivity s manželkou vzpomínáme, tak jsme vděční Pánu Bohu, že jsme to přežili. Myslím, že tato přetíženost byla někdy na úkor kvality služby. Kazatelská a pastýřská služba potřebuje i chvíle ticha, samoty, modlitebního soustředění. Z tohoto důvodu to možná není špatné, když budeme bydlet kousek dál od sboru a budeme tam přicházet s touhou sloužit a setkávat se s druhými. Je rozdíl bydlet ve sborové budově sboru, který má 50 či 80 členů a sboru, kam patří členů 300 a probíhá tam více aktivit. Také moje manželka má nyní u nás doma další úkol. Společně s námi bydlí rodina naší dcery. Pavla je upoutána na invalidní vozík a je třeba pomáhat při péči o jejího půlročního syna. Samozřejmě budou i nevýhody bydlení na Praze 10, ve vzdálenosti několika kilometrů od sboru. Cestování po Praze za každého počasí a to i v době, kdy MHD už má dlouhé intervaly, není vždy právě příjemné. Teprve delší

zkušenost ukáže, co je kladem a co je záporem. Pokud jde o sborovou práci, tak se snažím vytvořit určitý plán služby, který by zajistil dělení času na život ve sborovém společenství, času na studium Božího slova a přípravu kázání a dalších programů a čas na pastorační rozhovory. Zatím zkouším celé úterý a celý čtvrtek od rána do večera trávit v Soukenické a tento čas vyhradit pro seznamování se se sborem prostřednictvím pastoračních rozhovorů. Věřím, že za několik měsíců se ukáže, čemu dávat ve službě prioritu.

V minulých letech byla ještě před začátkem nedělního shromáždění k dispozici tištěná kázání. Jakým způsobem máš v plánu navázat na tuto (dobrou) tradici.

Musím se přiznat, že s tímto druhem služby mám určitý problém. Nevadí mi nahrávání kázání. Jsem zvyklý na mikrofon a kontakt s posluchači. V minulých letech jsem se ale naučil přísně odlišovat písemný projev a mluvený projev. Psal jsem mnoho článků do časopisu Brána i do dalších časopisů. Nikdy jsem nedal ven žádný článek, biblickou studii či výklad bez důkladné stylistické i gramatické korektury. Naproti tomu poznámky ke kázání jsou jiného druhu. Mluvený projev má jinak postavené věty a větší osobní zaměření. Nerad bych kázal časopisecké články. V mluveném projevu se dají ve sborovém společenství vyslovit některé věci, které by nepůsobily dobře v projevu písemném. Mluvený projev není a ani nemá být učesaný jako projev písemný. Přesto chápu potřebu písemného záznamu pro některé bratry a sestry v diaspoře, pro nemocné či pro ty, kteří o děti a nemocné pečují. Také vím, že někteří si rádi některé důrazy Božího slova ještě zopakují. Pokusím se s tím nějak vyrovnat a některá kázání k rozmnožení předávat. Ještě musím prozradit, že mým věrným, obětavým a přísným korektorem je celá léta moje manželka Hanka. Ta dělala korektury mnoha mých kázání, přednášek, doctorské disertace, skript pro ETS, dokumentů a stanovisek Rady CB, dopisů do ekumeny i třeba státním orgánům a vládě. Věřím, že mi v této věci pomůže a že moje poznámky ke kázáním se po jejím pročtení stanou tisknutelné.

Staršovstvo Sboru CB v Praze 1 zve na vzpomínkové hromáždění:

Život a služba kazatele Františka Zdychynce

Vzpomínkové odpoledne se uskuteční v neděli 7. února 2010 v 15:30 v naší modlitebně, Praha 1, Soukenická 15.

Bratr kazatel František Zdychynec se narodil 1.10.1889 a zemřel 19.11.1954, kazatelem sboru v Soukenické byl v letech 1920 – 1954. Předsedou Rady Jednoty českobratrské byl v letech 1948 až 1954. Připomínáme si 120 let od jeho narození a 55 let od jeho smrti.

Uslyšíme přehled jeho života a také vzpomínky těch, kteří s ním byli v kontaktu a jejichž životy Pán Bůh skrze kazatele Zdychynce ovlivnil.

Alianční týden modliteb 2010

téma: „...a budete mi svědky“

Srdečně vás zveme ke společným modlitebním večerům pořádaným pražským seniorátem sborů Církve bratrské

- úterý 12. 1.: Sbor CB v Praze 1, Soukenická 15. Slouží předseda Rady Církve bratrské Daniel Fajfr (vede P. Černý) - v 18,30.
- středa 13. 1.: Sbor CB v Praze 3 - Žižkov, Konevova 24. Slouží kazatel Pavel Černý (vede B. Kaleta) - v 18,30.
- čtvrtek 14. 1.: Sbor CB v Praze 5 - Smíchov, Vrázova 4. Slouží kazatel Bronislav Kaleta (vede B. Matulík) - v 18,30.
- čtvrtek 14. 1.: BJB v Praze 3, Vinohradská 68. Celopražské shromáždění mládeže- v 18,30.

Program týdne v našem sboru a KDO je KDO

Neděle:	8.45	zkouška zpěvu – smíšený sbor
	9.00	modlitební chvíle
		výuka náboženství
	10.00	nedělní shromáždění našeho sboru
		▪ po shromáždění je příležitost k setkání v Klubu u čaje a kávy
Úterý:	15.00	biblická hodina
	18.30	biblická hodina
Čtvrtek:	16.30	setkání Awany
	18.00	setkání mládeže
Pátek:	16.00	setkání dorostu

Další dění: domácí skupinky, setkávání maminek, generální setkání, ...

Kazatelé: Pavel Černý (správce sboru, *Z), Pavel Plchot (*Z)

Staršovstvo: Robert Kunft st. (místopředseda staršovstva), Jan Němeček st. (hospodář sboru), Josef Pavlíček, Martin Pavlíček, Ondřej Pavlíček (zapisovatel), Milan Skalický, Petr Šíma

Hospodářská rada: Jan Němeček (předseda), Miroslav Beran, Jiří Davidenko, Pavel Kejř, Václav Kupilík, Vlastimil Staněk

Besídka a náboženství: Marta Skalická

Dorost: Pavel Plchot

Awana: Jindřich Koudela

Mládež: Matyáš Šíma

Smíšený sbor: Hana Černá

Varhaník: Šimon Kupilík

Redakce Sborových listů: Jan Němeček

Knihovna: Alena Pavlíková

Půjčování kazet: Augustina Vernerová

Správce sborových budov: Anatolij Nikiforov (*Z)

Sekretářka sboru: Petra Sovová (*Z)

Poznámka: (*Z) ... zaměstnanec církve nebo sboru

Spojení: telefon/fax 222 317 268, 222 312 534

e-mail soukenicka@cb.cz

Pozn.: omluvte, prosím, že údaje zatím nejsou úplné. Kompletní informace budou od příštího čísla Sborových listů.